

İlkokul 1.Sınıf Öğrencilerine Ödev Alışkanlığı Kazandırma

1.Sınıfa giden çocuğum çok çabuk sıkılıyor?, Ders yapmak istemiyor? ,Ders yaparken çok zorlanıyor ve ağlıyor? Ne yapmalıyım?

Bu dönemde çocuklar yaşları gereği en çok oyun oynamayı seviyorlar. Ama gerek okulda, gerekse evde okula başladıklarından itibaren o kadar çok dersle meşgul ediliyorlar ki bu onları çok sıkıyor. Düşünün okullar açılmadan 1 ay öncesine kadar diledikleri gibi oynayabiliyorlar, istedikleri gibi çizgi film izleyebiliyorlardı. Okullar açıldı ve çocuklar çok daha farklı bir dünyayla tanıştılar. Tabi bazı çocuklar anaokuluna gittikleri için daha kolay adapte olabilirler. Ama inanın onlar bile bocalıyorlar. Anaokulunda bol bol oyun oynuyor, şarkılar söylüyor, resim yapıyorlardı. Yeni bilgilerde öğreniyorlardı tabi ama bu 1. sınıftakinden daha farklıydı. Şimdi ise 1.sınıfa başladılar. Okuma yazma öğrenmeleri gerekiyor. Bu da çok kolay ve çok çabuk olacak bir iş değil. Bu dönemde velilerimiz sabırlı olurlarsa ne yapmaları gerektiğini bilirlerse çok daha kolay atlatılabiliyor. Veliler çocuklarını tabi ki bu dönemde yalnız bırakmayacaklar. Ödevleri, çalışmalarını beraber yapacaklar. Ancak bazı velilerimiz çocuğu çalıştırırken ille de öğreneceksin diye çocuğu zorlayabiliyorlar. Ama çocuk her gösterilene hemen öğrenemeyebilir. Ona zaman tanıyın. Bugün beraber çalıştınız ama hala öğrenemedi olsun yarın yine çalıştırırınız. Yarın yine olmadı olsun öbür gün yine çalışmaya devam. O zaman öğrenene kadar çalıştırmaya devam ama kızmadan, bağırmadan elbet bir gün öğrenecek, demek ki zamanı gelmemiş diyerek...Çocuktaki çok ufak bir ilerlemeyi bile görek "Aferin bak biraz daha dikkat edersen olacak. Biraz daha çalışırsak başaracaksın." gibi cümlelerle en ufak ilerlemeleri çocuğa göstererek onu heveslendirmek gerekiyor. Yoksa "Hala okuyamıyorsun. Sen hiç okuyamayacaksın." gibi sözler söylersek çocuk başarılı olamayacağını, ne yaparsa yapsın okuyamayacağını düşünür ki bu durumda çalışma isteği tamamen bitebilir. Onu güzel sözlerle ödüllendirmek; kızıp, bağıraktan çok daha etkili bir yöntemdir. Çocuğun üstüne gereğinden fazla düşerek onu bunaltmak hiç doğru değil. Bu tür bir davranış faydadan çok zarar verir. Çocukların okuma yazmadan soğumalarına neden olur . Çocuklara ders yaparken sıkıldıklarında ara vermek gerekir. Uzun süre ders yaptırmak yanlış bir tutumdur. Kısa kısa aralar vererek çalışma yaptırmak çok daha iyidir. Aralarda da sevdiği, istediği bir şeyler yapmasına izin vermek gerekir. Çocuklara okuma yazma öğretirken oyunlardan da yararlanmak gerekiyor. Oyun şeklinde eğlenceli çalışmalar yaptırılabilir. Çocuklar okulda 6 dersin büyük çoğunluğunda okuma yazma çalışması yapıyorlar . Bir de eve geldiklerinde anneler başlıyor saatlerce ders çalıştırmaya. Çocuklarda sıkılıyorlar tabi ki. Kendinizi bir de onun yerine koyun ve düşünün durumlarını. Okuldan geldikten sonra biraz çocukları serbest bırakmak gerekiyor. Oyun oynamaya ve dinlenmeye yeterli zamanı verdikten sonra çalışmaya başlamalıdır. Ne zaman çalışma

yapılacağına önceden çocukla beraber karar verilmelidir. Çocuk neyi ne zaman yapacağını bilmelidir. Bu şekilde çocuğa ders çalışma disiplini de kazandırılmalıdır. Böylece çocuk planlı ve programlı olmayı da öğrenir. Bu ileriki yıllarda da devam ettirilmelidir. Böyle bir tutum okul başarısını olumlu yönde etkileyecektir. Sizde sürekli "Ders çalış. Dersini yap." demek zorunda kalmazsınız. Bu durumda çocuk ne zaman ders çalışacağını bilir.

İlkokul 1. sınıf velileri çocuklarının doğru ders çalışma alışkanlıkları kazanmaları için neler yapmalılar?

İlkokul 1. Sınıf öğrencisinin kurallarla dolu okul ortamına uyum sağlayabilmesi için sorumluluk almayı öğrenmiş olması gerekir. Bunlardan bir tanesi de çalışma alışkanlığıdır. Ödev zamanı bazı aileler için kabusu dönüşmektedir. Çocukla birlikte bir çalışma planı hazırlamanın, okuldan geldikten yatma saatine kadar olan süreyi planlamanın ve bu planı tutarlı ve kararlı bir biçimde uygulamanın faydalı olduğunu düşünmekteyim. Ödev sorumluluğunu ailenin üstlenmemesini gerekiyor. Özgüveninin zedelenmemesine dikkat edilmeli, hala oyun çocukları oldukları unutulmamalıdır.

Çocuğun gelişimi için okul ödevleri ve oyun arasında nasıl bir denge kurulmalıdır?

Çocuğun, okuldan gelir gelmez derse oturtulması yerine biraz dinlenmesi sağlanmalıdır. Bu zaman dilimi içinde yapacaklarını ve süresini anne-baba planlamalıdır. Plan yapıldıktan sonra, zaman zaman aksamalar olması da beklenmelidir ve çocuğun buna alışması için zaman verilmelidir. Bazen televizyon, arkadaşlar, uzun süreli oyunlar vs. çalışma planını sabote edebilir. Çocuğun, oyun ve ders saatinin ne zaman olduğunu bilmesi gerekir. Bir önceki soruyla da ilişkili olarak, anne-babanın bilmesi gereken ise, ödevin çocuğun sorumluluğu olduğudur.

Ödev sorumluluğunu üstlenen anne-babaların, hem bu konuda şikayet ettiklerini hem de sorumluluğu bırakmak için çocuğa güvenmediklerini veya daha iyi olsun çabasıyla müdahaleci olduklarını görmekteyiz. Çocuk, sürekli anne-babanın yanında oturmasını istemekte, onlara okutmakta, her aşamada desteğe bağımlı kalmaktadır. Çocuğun, kendi başına çalışma alışkanlığı geliştirmesini ve ödev sorumluluğu almasını geciktirmektedir. Çocuğun çalışma planını uygulayabilmesi için, varsa kendine ait bir odası veya uygun bir odanın bir köşesi verimli çalışma hedeflenerek düzenlenmelidir. Çocuğun çalışma alanında, onun dikkatini dağıtacak oyuncak, bilgisayar, televizyon bulunan bir ortam çalışmanın

verimini düşürebilir, onun motivasyonunu da olumsuz olarak etkileyebilir. O yüzden, görüş alanında ilgisini dağıtacak eşyaların bulunmamasında fayda vardır.

Bu dönemde okul sonrası televizyon ve benzeri elektronik oyuncakların ne gibi bir rolü olmalıdır?

Her konuda olduğu gibi, burada da sınırlar olması gerektiğini düşünüyorum. Anne-baba kural koymaktan, sınırlar çizmekten korkmamalıyız. Televizyon ve benzeri elektronik eşyaların kullanımının bir süresi olmalı, tabii bu da ödevler bittikten sonra!

DERS ÇALIŞMA PROGRAMI

Çocuğun programa uyma isteği duyabilmesi için de, program yapılırken kendisinin de dahil olması ve kararlarda payının bulunması önemli.

Bu iş için aile toplantısı yapabilirsiniz. Şimdiye dek hiç aile toplantısı yapmamış olabilirsiniz, belki bu size komik bile gelebilir ama sorunları çözebilmenin yolu birlik olmaktan geçer. (Çocuğunuzun ödevini yapmadığı esnada, ona ödev yapması gerektiği ile ilgili öğütler vermek boşuna oluyor. Ayrı, sakin ve sorunsuz bir zaman ayırıp konuşmak daha iyi sonuç verir.)

AİLE TOPLANTISI

Öğretmen yavaş yavaş ödev vermeye başladığında, eşinizle konuyu konuşup aile toplantısında nelere dikkat etmek gerektiğini önceden belirleyin:

a. Toplantıda, ödev konusunun önemli olduğunu sezdiren ama çocuğu korkutmayan bir konuşma ile giriş yapabilirsiniz. Örneğin: "Biliyorsun öğretmenin evde yapılmak üzere ödevler vermeye başladı. Biz annenle konuştuk, ödevlerin hangi zamanlarda yapılacağı ile ilgili senin fikrini almak istedik. Sen hangi zamanlarda ödev yapmak için daha rahat olacaksan o zamanları belirlemek ister misin?" gibi bir konuşma ile başlayabilirsiniz. Cümlelerinizi "ister misin, ne dersin" gibi cümlelerle bitirirseniz emr-i vaki yapmamış olursunuz, çocuk daha istekli katılır. Mesela çocuk bir şey önerdiğinde "Hmm, şöyle yapalım

o zaman" yerine, "hmm şöyle yapmak ister misin o zaman" gibi cümleler kullanın, son sözü çocuk söylesin. Kendiyle ilgili kararı kendi kabul etsin ve sorumluluk duygusu gelişsin.

b. Aile toplantısında kendi fikir ve önerilerinizi çocuğa kabul ettirmek değil, gerçekten çocuğu dinlemek ve onun fikrini önemsemek konusunda eşinizle birlikte samimi olun.. Bizler zaten fikirlerimizi çocuğa kabul ettirmeye çalışma konusunda eksik değiliz, çocukları "duyma/dinleme" konusunda eksikiz. Çocuklar kendilerine söz verilirse, yetişkinler kadar olgun bir şekilde kendileriyle ilgili kararlar alabilir ve uygulayabilirler.

c. Çocuğun size güven duyması ve istekli olması için ilk önce onun sözlerini ve isteklerini dinleyin. Ve kabul edin. Mesela okuldan gelince şu zamana kadar ödev yapmak istemiyorum dediye, "O zamana kadar dinlenmek istiyorsun" diyin ve çocuğu anladığınızı gösterin.

d. Çocuğun söylediklerinde sizin programınıza uymayan noktalar varsa, çocuğun tüm söyledikleri bittikten sonra söyleyin. Senin isteklerinde benim planlarıma uymayan şunlar şunlar var. Örneğin "Akşam yemeğinden önceki telaşlı anımda, senin ödevlerinle ilgilenmek benim için zor olur." gibi. Bunlarla ilgili ne yapabiliriz diye sorabilirsiniz.

Çocuğun ödev programını onun isteğiyle belirledikten sonra, ödev zamanlarıyla ilgili sorumluluğu çocuğa bırakın. Ödevin saatini hatırlatmak, "hadi artık vakit geçiyor" gibi ittirmelerle uğraşmayın. Başlarda unutsa bile bırakın çocuğunuz ödevini kendi düşünmeyi öğrensin. Rahatsız olduğunuz noktalar varsa da, bir sonraki aile toplantısında dile getirebilirsiniz. Örneğin; "Ödev saatini hatırlamadığında sana ben hatırlatmak istemiyorum, bu konuda ne yapabiliriz ya da bir hatırlatıcı işaret belirlemek ister misin" gibi.

ÖDEV YAPILIRKEN

1. sınıf çocuğu en fazla yarım saat dikkatini verebilirmiş ve ödev yapabilirmiş. En fazla yarım saat, herkes için standart bir süre değil bu. Kimisi için 10 dk. kimisi için 15. Çocuğunuz henüz oyun çocuğu. Bunu her zaman özellikle aile toplantısında hatırdı bulundurun. Ödev zamanlarını 2-3 parçaya ayırabilirsiniz.

Çocuğun ödevinde çok fazla aşırı yol gösterici ve yönlendirici olmayın. Yazmakta zorlandığı bir harf için, şöyle yap elini böyle kaldır kalemı böyle tut gibi emirler yağdırmayın. Bu gibi emirler ödevi çocuk için eğlenceli olmaktan çıkarır ve başaramıyorum duygusu verir. Çocuk tekrar tekrar yazarak öğrenir. Harfı bir kere gösterin. Eğlenceli hale getirmek için harfi

bir hayvana benzetebilir, ya da oyun gibiymiş gibi gösterebilirsiniz. Gerisini çocuğa bırakın.

ÇOCUK ÖDEV YAPARKEN AİLE NE YAPAR

Çocukların ödev yapmak istememesinin en büyük nedeni, çocuk ödev yaparken ailenin çay içmek, TV izlemek, bilgisayar oyunu oynamak gibi çocuğa daha cazip gelen eğlencelerle meşgul olmasıymış. Çocuğa empati yapmak gerekli. Bizim bitirmemiz gereken sıkıcı bir iş varken, hane halkı keyfinde gülmesinde durumuna katlanmak gerçekten sinir bozucu.

Yani çocuğun ders yaptığı dilimde, ev halkı da bir şeyler okuma gibi şeylerle meşgul olur. Kitap dergi okuyabilir, gazete karıştırabilirsiniz. Hatta gazetede bulmaca çözebilirsiniz. Önemli olan ekranı olan TV ve bilgisayar gibi elektrikli aletlerle değil de, kağıtla muhatap olmanız. Bu uygulamanın çok faydası görülebilir. Sadece akşamları okumak için ilgi alanınızla ilgili bir dergiye abone olabilirsiniz. Dizi saatine denk geliyorsa bile, dizilerinizi sonradan internetten izleseniz de olur.